

PAILIN

นิทาน ชาวบ้าน

ผลิตเพื่ล้นพรรษากับเรื่องเล่า
อย่างชาวบ้านที่ผ่านกาลเวลามาช้านาน
แต่ยังคงเปี่ยมคุณค่าด้วยคติสอนใจ
ที่สอดแทรกอยู่ในทุกๆ เรื่อง

ประยง กมยา

นิทาน ชาวบ้าน

ประยง นมยา

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ประยง ถมยา.

นิทานชาวบ้าน.--กรุงเทพฯ : ไพลิน, 2555.

144 หน้า.

1. นิทาน. I. ชื่อเรื่อง.

398.2

ISBN 978-616-15-0992-7

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ
นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

ประธานกรรมการ

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ที่ปรึกษากฎหมาย

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการต้นฉบับ

กองบรรณาธิการ

พิสูจน์อักษร

ออกแบบปก

ศิลปกรรม

พิมพ์

พล.อ.วิชา ศิริธรรม

ฉัตรเฉลิม เฉลิมชัยวัฒน์

อนันต์ แยมเกษร น.บ., น.ม., น.ศ.ม.

สมบัติ สุทธิจิตร

วังไพร สีสังข์

ขวลิต พรหมกิตวงศ์

สุรวิรัตน์ เข็นหลวง สุพรรณษา อินวงศ์ ศิริพร พงศ์สันต์วิภา

ศักดิ์ชัย บางมด นัธฐพงศ์ ศรีแก้ววรรณ

ม-ะ-จ-ง

Moo-wan

บริษัท โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด

จัดพิมพ์/จัดจำหน่าย

บริษัท ไพลินบุ๊กเน็ต จำกัด (มหาชน)

81 ถนนเสรีไทย แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 1919 โทรสาร 0 2540 1818

Website : www.paillinbooknet.com E-mail : info@paillinbooknet.com

ISBN 978-616-15-0992-7

9 786161 509927

ราคา 129 บาท

คำนำสำนักพิมพ์

เรื่องของชาวบ้านที่กลายเป็นตำนานสืบทอดกันมาแต่โบราณ
นั้นล้วนมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น

การที่เราได้ยินเรื่องเล่าต่างๆ จากปู่ย่า ตายาย ที่เล่าให้เราฟังสืบทอด
กันมา ณ ปัจจุบันนั้นล้วนมาจากเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นจริง

นิทานชาวบ้านเล่มนี้แฝงไปด้วยข้อคิดและคติดีๆ เอาไว้เตือนใจ แม้
บางเรื่องจะฟังดูแล้วตลกๆ หรือบางเรื่องฟังดูแล้วไม่น่าเชื่อ แต่มันก็คือ
นิทานที่ชาวบ้านรุ่นปู่ย่า ตายาย นั้นเล่าโดยอิงมาจากเรื่องจริงทั้งสิ้น

นอกจากท่านผู้อ่านจะได้รับคติ แก่คิดดีๆ แล้วยังได้รับความเพลิดเพลิน
เพลิดเพลินจากการอ่านนิทานอีกด้วย ทั้งยังแฝงไปด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี
และวิถีความเป็นอยู่ของคนสมัยก่อนๆ เพื่อเป็นความรู้ควบคู่กันไป

ปรารภนาดี

บรรณาธิการ

คำนำ

นิทานชุดนี้เป็นนิทานเก่าแก่ที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นเรื่องเล่าขานที่ชาวบ้านแท้ๆ ของแต่ละท้องถิ่นเล่าสู่กันฟังและได้มีผู้บันทึกเอาไว้

ที่ว่าชาวบ้านแท้ๆ นั้นหมายถึงชาวบ้านจริงๆ ไม่ใช่นักเขียนนักประพันธ์ที่นำเรื่องเล่าขานมาประพันธ์ขึ้นเชิงทางการเล่าเรื่องหรือการประพันธ์ ฉะนั้นการบันทึกนิทานจากอดีตอีกวิธีหนึ่งจึงเป็นการบันทึกไว้แบบดั้งเดิม ไม่มีขัดเกลาเรียบเรียงขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังจะให้คงอรรถรสอย่างเดิมๆ ไว้โดยสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นการศึกษาถึงขนบและวิถีความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อนด้วย นี่เป็นวิธีเรียนรู้ที่ดีจากการเล่าเรื่องของเขาสั่งก็ทำให้เห็นภาพรวมถึงวิถีความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อนอีกด้วยนั่นเอง

นิทานแต่ละเรื่องที่ชาวบ้านเล่าสืบทอดต่อๆ กันมาล้วนมีคติข้อคิดแฝงไว้เตือนใจในแต่ละแง่มุม บางเรื่องแฝงด้วยความตลกขบขัน บางเรื่องก็น่าทึ่งและเต็มไปด้วยความหรรษาพาเพลิน เหมาะสำหรับนำไปเล่าต่อให้ลูกหลานได้ฟังหรืออ่านเองเพื่อความบันเทิงและเก็บไว้เป็นอุทาหรณ์สอนใจสืบไป

ประยง ถมยา

สารบัญ

• บุตรเศรษฐีกับ นายพรานเนื้อ	07	• คนยากจน	73
• ผีโป่งค่าง	11	• ยันต์สามดอก	75
• ช้อนกะลาพาให้ได้ดี	13	• คนตรงกับคนคด	77
• สุนัขกับพระอาทิตย์	17	• พ่อค้าเจ้าเล่ห์	79
• โลกมากลางหอย	21	• เศรษฐีกับภรรยา	81
• หนึ่งคู่ยากจน คนลูกมาก	25	• ตะขากับช้าง	85
• กรรมของสตรี ผู้เพียบพร้อม	29	• ยอดสมิง	87
• คนตาบอดกับคนชาติด	33	• หมุนหมี่เอาเงิน	91
• สามเกลอ	35	• ปากเป็นเอก	95
• มนุษย์หัวใจดำ กับนายพราน	39	• นายสุกกับนายดิบ	99
• ลิงอยากกินผึ้ง	43	• คนขายกา	103
• หัวใจเปิด	45	• ตาเหลวตกปลาไหล	107
• ตำนานนกดูเหว่า	47	• ขอไปที่	111
• สัตว์หน้าขน คนหน้าเกลี้ยง	51	• ความซื่อสัตย์	113
• เรื่องของอ้ายมะเต๋อ	55	• อย่าลืมคนแก่	117
• หัวหน้าพ่อค้าเกวียน	63	• ปากบอน	121
• สิริมงคล	65	• หญิงอกตัญญู และปากร้าย	125
• ต้นไม้ขอพรพระอิศวร	69	• ขวัญกลมโปง	131
		• นายซื่อกับนายคด	133
		• อาภัพอับวาสนา	137
		• ทำอย่างไร ก็จักได้อย่างนั้น	141

บุตรเศรษฐีกับ นายพรานเนื้อ

นานมาแล้วในเมืองหนึ่ง มีบุตรของเศรษฐี 4 คนเป็นเพื่อนสนิท
สนมกันมาแต่เยาว์วัย

เย็นวันหนึ่งพวกเขาชวนกันออกไปเที่ยวนอกเมือง นั่งพักอยู่ข้างทาง
เห็นนายพรานไปล่าเนื้อกลับมา จับเกวียนบรรทุกเนื้อเต็มเรือนเกวียนกลับ
เข้าเมืองเพื่อนำมาขายเลี้ยงชีวิต อันเป็นกิจประจำวันของเขา ทั้งสี่หนุ่มจึง
ปรึกษากันว่า เมื่อเกวียนเข้ามาใกล้แล้วเราทั้ง 4 คนพูดขอเนื้อนายพราน
กันดูซิว่าใครจะเป็นผู้มีโชคกว่ากัน ครั้นตกลงกันแล้วสักครู่เกวียนของนาย
พรานก็ผ่านเข้ามาใกล้

คนที่หนึ่ง จึงร้องว่า

“เฮ้ย! ใจพรานถ่อยแบ่งเนื้อให้ลูกสักก้อนเถอะวะ”

พรานฟังคำขอเนื้อ แล้วอารมณ์ขุ่นไม่พอใจจึงพูดว่า

“ธรรมดาคนขอควรจะพูดให้น่าฟังจึงจะชอบ นี่คำของท่านหยาบ

เป็นเหมือนพังผืดเนื้อเหลืองที่จะรับ จะไม่ให้ก็ไม่ควร เพราะท่านขอแล้ว แต่ข้าจะให้ ให้สมกับคำขอของท่าน”

ว่าแล้วก็ตัดเนื้อพังผืดส่งให้บุตรเศรษฐีนั้น 1 ก้อน พร้อมกับพูดว่า “เชิญรับไปเกิดนาย เหนียวและหยาบตีนัก” บุตรเศรษฐีคนนั้นก็เสียใจในคำพูดของตนที่ได้พูดพล่อยออกไปโดยมิไตร่ตรอง จนได้ผลสนองที่สาสมเช่นนั้น

คนที่ 2 ร้องขอบ้างว่า

“พี่ชาย ขอเนื้อสักชิ้นเถอะ”

พรานตอบว่า

“นี่แน่ท่าน ธรรมดาพี่ชายพี่หญิงย่อมเนื่องด้วยตัว ด้วยสายสัมพันธ์เดียวกัน พวกเราไม่ได้ เราขอใจคำพูดของท่าน จะให้เนื้อล้วนๆ แก่ท่านชิ้นหนึ่ง เพื่อสมแก่คำขอของท่าน”

ว่าแล้วก็ตัดเนื้อลำส่งให้บุตรเศรษฐีนั้น 1 ก้อน พร้อมกับคำว่า “เนื้อนี้ตีนัก เชิญรับไปเกิดนา”

คนที่ 3 ร้องขอติดไปว่า

“นี่แน่ะ พ่อจ๋า ขอเนื้อให้ฉันบ้าง”

“เออ ชื่นใจจริง” พรานว่า “ธรรมดาว่าลูกเรียกพ่อว่าพ่อ พ่อย่อมทำให้หัวใจของพ่อชุ่มไปด้วยความเอ็นดู อ่อนไปตามเสียงของลูก ดังนั้นข้าพเจ้าขอให้หัวใจเนื้อแก่ท่านเถอะ เพื่อให้สมกับคำขอของท่าน” ว่าแล้วนายพรานก็ตัดหัวใจเนื้อส่งให้แก่บุตรเศรษฐีนั้น 1 หัวใจ

คนที่ 4 จึงร้องขอบ้างว่า

“เพื่อนยากเอ๋ย ขอเนื้อให้เราสักชิ้นเถอะ” พรานฟังแล้วพอใจในคำพูดของเขาอย่างยิ่ง จึงกล่าวว่า

“ปกติบ้านใครไม่มีเพื่อน บ้านเขาคือป่าๆ หนึ่งที่ไร่มิตรสหายนั่นเอง ดังนั้นคำขอของท่านจึงสมกับมวลสมบัติของข้าพเจ้าที่มีอยู่ ข้าพเจ้าพอใจในคำพูดของท่านนักสหาย ฉะนั้นจึงขอมอบเนื้อทั้งเล่มเกวียนนี้แก่ท่าน”

ว่าแล้วก็เชิญบุตรเศรษฐีนั้นขึ้นนั่งบนเกวียนด้วย ขับเกวียนไปส่งพร้อม กับมอบเกวียนและเนื้อให้ทั้งหมด

บุตรเศรษฐีนั้นได้ทำการต้อนรับมิตรจิตของพรานด้วยไมตรีอันงาม แล้วแนะนำให้พรานนั้นเลิกจากงานของพรานเสีย พร้อม กับให้ไปรับบุตรภรรยามาอยู่ด้วย กับจัดหางานที่ดีกว่านั้นสงเคราะห์ให้พรานประกอบอาชีพต่อมาพรานเนื้อผู้นี้ก็ได้พยายามทำงานเลี้ยงครอบครัวจนมั่งคั่งเป็นเศรษฐีอีกคนหนึ่งในเมืองนั้น

● ● ● ● ● ● ● ● ●

ผีโป่งค่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีหญิงงามคนหนึ่งอยู่ในหมู่บ้านโนนสวรรค์ ซึ่งเป็นบ้านป่าไกลเมือง เธอเป็นหญิงสาวที่มีความงามราวกับเทพธิดา จนเป็นที่เลื่องลือไปว่าเธอสวยที่สุดในหมู่บ้าน ไม่มีหญิงคนใดจะสวยเสมอได้

หมู่บ้านเล็ก ๆ นี้

ตั้งอยู่ใกล้ป่าแห่งหนึ่ง ซึ่งผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่ามีผีโป่งค่างในป่านั้น ผีโป่งค่างนี้มีลักษณะรูปร่างเหมือนค่างยามที่มันปรากฏตัวให้มนุษย์เห็น แต่ถ้ามันไม่สำแดงตัวให้คนเห็นนั้น ก็จะไม่มีการสามารถมองเห็นได้ เพราะมันเป็นผี

อยู่มาวันหนึ่ง ผีโป่งค่างตัวนี้มันบังเอิญได้พบกับหญิงสาวงามแห่งหมู่บ้าน มันก็รู้สึกสมรักรักใคร่ในตัวหญิงสาวสวยจนถึงกับได้แปลงรูปเป็นมนุษย์ผู้ชายที่รูปร่างงามราวกับเทพบุตรมาเกี้ยวพาราสีหญิงสาว

เวลาผ่านไปจากวันเป็นเดือนฝ่ายผู้หญิงก็รักใคร่มีใจตอบเหมือนกัน

แต่ทว่าทางบิดามารดาบังคับให้สาวงามแต่งงานกับชายคนหนึ่งที่เป็ญลูก
ของมิตรสหายผู้คุ้นเคยกันดี

ผีโป่งค่างพยายามบอกให้หญิงสาวปฏิเสธ แต่หญิงสาวก็บอกว่า
ไม่อยากขัดใจบิดามารดา เหตุนี้เองทำให้ผีโป่งค่างโกรธเคืองเป็นนักเป็นหนา
ถึงกับอาฆาตจองเวรต่างๆ นานาประการด้วยความแค้นใจ

ครั้นเมื่อหญิงสาวแต่งงานแล้ว ผีโป่งค่างก็อาฆาตและไปคอยกลั่น
แกล้งทุกทาง เช่นเอาไฟเผาเรือนชานบ้าง ฉกขโมยอาหารต่างๆ เพื่อเอา
ไปกินในเวลากลางคืนบ้าง ช้างฝ่ายสาวเจ้าก็กลายเป็นคนเหม่อลอยคล้าย
คนสติไม่ดี ซึ่งมีอาการเคลิบเคลิ้มหลงใหล ยังเฝ้าคิดถึงผีโป่งค่างซึ่ง
ล่ำแดงเป็นมนุษย์มาเกี่ยวพาราสีเสมอ

คนโบราณท่านเล่าต่อๆ กันมา เพื่อสอนให้เห็นว่ามนุษย์เรา
ทุกคนจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกันและกันอยู่เสมอ ถ้าหากว่า
เป็นคนไม่ซื่อสัตย์แล้ว อาจจะมีเหตุอันจะเป็นต่างๆ นานา เพราะ
ใจเราเองหรือเพราะถูกตามรังควานอย่างผีโป่งค่างนั้นแล

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ซ่อนกะลา พาให้ได้

๑ นตำบลหนึ่งมีคนสองตระกูล ตระกูลหนึ่งเป็นเศรษฐี อีกตระกูลหนึ่งยากจน ตระกูลเศรษฐีมีลูกชายคนหนึ่งและมีทรัพย์สินสมบัติมากมาย อายุของบุตรประมาณ 10 ขวบ บิดามารดาอยากให้บุตรมีวิชาความรู้เพื่อจะได้ประกอบอาชีพของวงศ์ตระกูลต่อไปในอนาคตจึงเอาไปฝากอาจารย์ที่วัด แต่บุตรคนนี้มีนิสัยเป็นคนจับจดเกรงที่แรกก็ขยันหมั่นเรียนดี ทำนอาจารย์เมตตามาก ต่อมาบุตรคนนี้มีการเบื่อหน่ายในการเล่าเรียน เทียวชวนเพื่อนฝูงเล่นการพนันเป็นนิตย์ และมีนิสัยเกรงต่อเพื่อน อาจารย์สอนเท่าไรก็ไม่เชื่อฟัง จนอาจารย์เบื่อหน่าย

กล่าวถึงตระกูลคนยากจนนั้น มีลูกชายคนหนึ่งอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับบุตรเศรษฐี บิดามารดานำไปฝากที่วัดเรียนกับอาจารย์เดียวกันกับลูกเศรษฐี แต่ลูกคนจนมีนิสัยขี้อตรงขยันหมั่นเรียนวิชาที่อาจารย์สอนสิ่งไรที่ไม่รู้ก็ถามอาจารย์ อาจารย์ก็แนะนำให้ ต่อมาเด็กทั้งสองก็เติบโตใหญ่